

သောင်းငေဦး

မိုးမိတ်တိုက်ပွဲ

စာရေးသူ

စာရေးသူ၏ အမှာ

၁၉၇၇ ခုနှစ်က မိုးမိတ်တိုက်ပွဲကြီး

ယခုဆို အနှစ် ၄၀ ရှိပြီ။

မိုးမိတ်တွင် ဒုတိယရင်းမှူးတာဝန်နှင့် သုံးနှစ်နီးပါးနေခဲ့ဖူး၍ စစ်သား
ဘဝက ကျွန်တော် သံယောဇဉ်ဖြစ်ခဲ့သော မြို့များ ထဲ၌ မိုးမိတ် ရှေ့ဆုံး
က ပါခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် စာတွေရေးဖြစ်တော့ မိုးမိတ်တိုက်ပွဲကိုရေးမည်ဟု စိတ်
ထဲတွင် ဆန္ဒရှိနေသည် ။ မနှစ်က ကြော်ငြာခဲ့သည် ။ တစ်နှစ်ခန့်ရှိပြီ။ မ
ရေးနိုင်သေး။ တခြားတခြားသော စာအုပ်များက ကြားဖြတ်ဝင်ဝင်လာ
နေ၍ မိုးမိတ်တိုက်ပွဲကို မရေးဖြစ်ခဲ့။ ကြော်ငြာထားတာကြာပြီ။ စာဖတ်
သူတွေကို အားနာလာသည် ။ မိုးမိတ်တိုက်ပွဲ မထွက်သေးဘူးလား၊ မထွ
က်သေးဘူးလားဟု မေးလာသူတွေက မေးလာကြ၏။

သို့ဖြစ်၍ ဒီနှစ်ကုန်တော့ ပြီးအောင်ရေးမည် ပြီးတော့ထုတ်မည်ဟု
သဘောရကာ မိုးမိတ်သို့ အိမ်ကကားဖြင့် သားကိုကျော်သောင်းဝေကို
မောင်းစေပြီး ထွက်လာခဲ့၏။

တောင်ငူရောက်တော့ သူငယ်ချင်း ဗိုလ်မှူးကြီး လှမြင့် DSA-9 နှင့်
တွေ့ဖြစ်သည် ။ မိုးမိတ်တိုက်ပွဲရေးရန် မိုးမိတ်သွားမည့် အကြောင်းပြော
တော့-

“ကိုယ့်ဘက်ကရှုံးတဲ့ တိုက်ပွဲမရေးစေချင်ဘူးဗျာ” ဟု သူကဆိုလေ
သည် ။ သူလည်း မိုးမိတ်ဒေသတွင် အကြာကြီးနေခဲ့ဖူးသည် ။

ကျွန်တော် “ရှုံးရှုံးနိုင်နိုင် ဒါအမှန်ပဲ၊ အများ သိအောင်တော့ ရေးခဲ့ရမ
ယ်။ ကြာရင် လူတွေမေ့ကုန်မယ်၊ သမိုင်းက သမိုင်းပဲလေ၊ အရှုံးထဲက

သင်ခန်းစာယူရတာပေါ့” ဟု ပြောခဲ့သည်။ ။

ကြုံတုန်း ပြောပါဦးမည်။

ကျွန်တော့်စာအုပ်များမှာ အမှန်အဓိကဖြစ်ပါသည်။ ။ ရှုံးတာ၊ နိုင်တာ အဓိကမဟုတ်ပါ။ အရှုံး၊ အနိုင်တွေ ဆန်းစစ်ပြီး သင်ခန်းစာဖော်ထုတ် ကာ လူငယ်တွေ စစ်ပညာတိုးပွားရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ။ စစ်ကတော့ တိုက်ရင် သူ့ဘက်ကိုယ့်ဘက် အရှုံးအနိုင်ဆိုတာ ရှိမှာ ပါ။ ဗမာ့တပ်မ တော်ကလည်း ပွဲတိုင်း မနိုင်နိုင်ပါ။ ပြီးတော့ မိုးမိတ်တိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သ က်ပြီး ကျွန်တော့်မှာ ပြောစရာတစ်ခုရှိသည်။ ။

၁၉၇၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ခလရ (၆၇) မိုင်းရယ်မှ ယာဉ် တန်းအကြံဖြင့် လားရှိုးရမခသို့ ကျွန်တော်လိုက်ပါခဲ့သည်။ ။ ၁၁ ရက်နေ့ မနက် ရမခတွင် ပြုလုပ်မည့် တပ်ရေးဗိုလ်ကြီး အစည်းအဝေးတက်ရန် ဖြစ်၏။ ရမခ အရာရှိရိပ်သာတွင် တည်းရ၏။

နောက်တစ်နေ့ ဧပြီလ ၁၁ ရက်မနက် ရမခတိုင်းရုံးကြီး ကျွန်တော် ရောက်သွားတော့ အစည်းအဝေး မလုပ်ဖြစ်တော့ပါ။

ဘာဖြစ်လို့ ပါလိမ့်။

“မိုးမိတ် ကျသွားလို့ တဲ့ ”

အားလုံးပျားပန်းခတ်နေကြသည်။ ။ ပျာယာခတ်နေကြသည်။ ။

အားလုံးအလုပ်ရှုပ်နေကြသဖြင့် တပ်ရေးဗိုလ်ကြီး အစည်းအဝေးမ လုပ်ဖြစ်တော့ဘဲ စစ်ရေးဌာနမှ မှာ စရာရှိတာ နှုတ်ဖြင့်မှာ ဤ တပ်ကို ပြ န်လွှတ်လိုက်တော့၏။

မိုးမိတ်ကျသွားတာ ဒီနေ့ မနက် ၆ နာရီ၊ ၇ နာရီလောက်မှာ လားရှိုး လေယာဉ်ကွင်းရှိ Control Tower ဆက်သွယ်ရေးစက်ကြီးကို မိုးမိတ်

လေယာဉ်ကွင်းက လှမ်းပြောလို့ သိတာတဲ့ ။

ဪ...။

တပ်က မနက် ဖန်နာရီလောက်ကတည်းက ကျသွားပြီတဲ့ ။ ဆက်သွယ်ရေးစက်ကလည်း စခန်းကျတာထဲ ပါသွားပြီ။ ရေဒီယိုအော်ပရေတာလည်း သေပြီ။ တပ်ရင်းမှူးလည်း ကျပြီ။ ဒါကြောင့် တပ်က စက်က ဘာသတင်းမှ မပို့နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒါ ရန်သူလက်ကလွတ်လာတဲ့ I.O နဲ့ လေယာဉ်ကွင်းက Operator နှစ်ယောက်ပေါင်းပြီး Control Tower ပေါ်က တက်အော်တာ လားရှိုးလေဆိပ်က ဖမ်းလို့ ရတာတဲ့ ။ အဲဒါနဲ့ ရမခက စသိပြီး တပ်မ (၉၉) တို့ စစ်ရုံးတို့ က သိတော့တာတဲ့ ။

ထူးထူးဆန်းဆန်း သွားတိုက်ဆိုင်နေသဖြင့် မှတ်မိနေသည် ။ နောင်ရှစ်နှစ်အကြာ ၁၉၈၅ ခုနှစ် မိုးမိတ်တွင် ဒုတပ်ရင်းမှူးနှင့် စခန်းထိုင်ရတော့ ထိုရန်သူလက်ကျခဲ့သည့် မိုးမိတ်ဟော်ကုန်းစခန်းမှာ ပင် ကျွန်တော် နေခဲ့ရပါသည် ။ မိုးမိတ်တိုက်ပွဲအကြောင်းကို ပြောဖြစ်ကြသည် ။ ထိုစဉ်က ကျဆုံးသူများ စာရင်းနှင့် ကမ္ပည်းကျောက်စာတိုင်တစ်ခု စခန်းတွင်း၌ ရှိသည် ။ မျှော်စင်ကြီးတစ်ခုလည်း ရှိသည် ။

ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မိုးမိတ်ပြန်ရောက်တော့ ထိုကမ္ပည်းကျောက်စာတိုင် မရှိတော့ပါ။ စခန်းတစ်ခုလုံး ချုံနွယ်များ ဖုံးနေပါပြီ။ ကျွန်တော်နေခဲ့သည့် မိုးမိတ်ဟော်မှာ လည်း အလွန်ပင် ဟောင်းနွမ်းစုတ်ပြတ်နေပါပြီ ။ ရှမ်းယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့က ပြန်လည်ပြုပြင်ရန် စီစဉ်နေသည် ဟု သိရပါသည် ။

မိုးမိတ်ခရီးစဉ်မှာ အောက်တိုဘာ ၂၁ ရက် အိမ်ကထွက်သည် ။ မန္တလေးမှာ ညအိပ်သည် ။ အောက်တိုဘာ ၂၂ ရက်တွင် မန္တလေးမှ မိုးမိတ်ဘက်ထွက်သည် ။ ယခင်သွားနေကျ မန္တလေး-မိုးကုတ်-မိုးမိတ် လမ်း

ဟောင်းက မသွားဖြစ်ပါ။ လမ်းသစ်ဖြစ်သော သပိတ်ကျင်း၊ တွင်းငယ်၊
ငအိုး၊ ရွှေကူ၊ ဗန်းမော်လမ်းကို ရွေးခဲ့သည်။ ။ ဧရာဝတီ အရှေ့ခြမ်းမြစ်နဲ့
အပြိုင်ဖြစ်၍ အတက်အဆင်း နည်းသည်။ လမ်းကောင်းသည် ဟု ဆိုကြ
၏။

မှန်ပါသည်။ သပိတ်ကျင်းလမ်းခွဲမှ မြောက်ဘက်ကိုဆက်ထွက်ခဲ့ရာ
သပိတ်ကျင်း တွင်းငယ်လမ်းမှာ အတော်ပင်ကောင်းမွန်လှပါသည်။ ။ လ
မ်းတစ်လျှောက် တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့ အတော်များများ နှင့် တပ်မတော် စစ်
ဆေးရုံကြီးတစ်ခုနှင့် သင်တန်းကျောင်းနှစ်ခုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ ။ ဒါ
ကိုကြည့်ပြီး...

“ဪ... စစ်သားဆိုတာ တောထဲတောင်ထဲနေရတဲ့ အမျိုးပဲ ” ဟု
ဒါကြောင့် အများက ပြောကြတာပဲ ဟု ထင်မိပါသည်။ ။ စစ်တိုက်လည်း
တောထဲ တောင်ထဲ။ စစ်မတိုက်လည်း တပ်တွေက တောထဲတောင်ထဲ
နေနေရသည်။ ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပင် ပထမ Mother Unit ဖာပွန်၊ တ
ကယ့် တောထဲတောင်ထဲ။ ဒုတိယ၊ တတိယ တပ်တွေလည်း မိုင်းရယ်၊ ဗ
ထူးဆိုတော့ တကယ့်တောထဲ တောင်ထဲပါပဲ။ ဆက်စပ်ပြီး အတွေးပွားမိ
ခြင်းပါ။

သပိတ်ကျင်းတွင် နေ့လယ်စာထမင်းဝင်စားပြီး ခရီးဆက်ရာ ညနေ
၂ နာရီလောက် တွင်းငယ် ရောက်ပါသည်။ ။ တွင်းငယ်မှာ မိုးမိတ်လမ်းခွဲ
ရှိသည်။ ။ တွင်းငယ်မိုးမိတ် ၄၇ မိုင်ကို ၂ နာရီလောက် မောင်းရသည်။ ။
ကတ္တရာလမ်းတစ်ဝက် ကျောက်ခင်းလမ်းတစ်ဝက်။ ညနေလေးနာရီခန့်
တွင် မိုးမိတ်တပ်နယ် ရောက်သည်။ ။ မိုးမိတ်အခြေချ ဗျူဟာမှ အရာရှိ
တစ်ဦး လာစောင့်နေသည်။ ။

တပ်ရိပ်သာတွင် နေရာချပေးသည်။ ။ စောစောကတည်းက တပ်နဲ့ အ

ဆက်အသွယ်ရထားသည်။ ။ မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှ စီစဉ်ပေးသည်။ ။ ညနေတွင် ဗျူဟာမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးစောအောင်မျိုးမှ မိမိအား ရိပ်သာတွင် လာရောက်တွေ့ဆုံ နှုတ်ဆက်စကားပြော၏။ ရှားရှာပါးပါး ကရင်တိုင်းရင်းသားဖြစ်၍ ဝမ်းသာရသည်။ ။ အိမ်က ဇနီးသည် ကရင်မကြီးနှင့် ဆွေမျိုးစပ်ရသေးသည်။ ။

နောက်တစ်နေ့တွင် မိုးမိတ်မြို့ပေါ် ဟိုတုန်းက ဗကပ ဝင်လာရာဒေသများ နှင့် တိုက်ပွဲအမှတ်တရများကို ဓာတ်ပုံလိုက်ရိုက်သည်။ ။ သိမီလိုက်သူများ နှင့် စကားပြောသည်။ ။ မေးမြန်းမှတ်သားသည်။ ။ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင် မြို့ပေါ်မှ တိုင်းရင်းသားလူကြီးများ နှင့် တွေ့ဆုံဖြစ်သည်။ ။ စကားပြော ဖြစ်၏။ ဆွေးနွေးဖြစ်သည်။ ။ သူတို့ မေးတာတွေ ဖြေခဲ့သည်။ ။ ကိုယ်ကလည်း သိချင်တာလေးတွေ နည်းနည်းစီမေးခဲ့သည်။ ။

နောက်နေ့တွင် တော့ ဗကပများ ဆုတ်သွားသည့် မိုးလိုဘက်လမ်းကြောင်းလိုက်ကြည့်ရင်း မဘိမ်းကို သွားခဲ့သည်။ ။ မဘိမ်းတွင် ခလရ(၉၅) တပ်ရင်းမှူးနှင့် အဖွဲ့က စောင့်ကြိုနေသည်။ ။ မိုးမိတ် မဘိမ်း ဟိုတုန်းက မြစ်ဆုံမှာ လှေစီးရသည်။ ။ ယခု တံတားကြီးထိုးပြီး၍ လှေမစီးရတော့။ ။ အလွန်အဆင်ပြေသွားပါပြီ။ ။ ၃၆ မိုင်ကို ဟိုတုန်းက သုံးနာရီကျော် လေးနာရီ မောင်းရသည်။ ။ ယခုတော့ တစ်နာရီကျော်ကျော်နှင့် ရောက်ပါသည်။ ။

မဘိမ်းတွင် ယခင်ပါတီကောင်စီခေတ် သိဟောင်းကျွမ်းဟောင်းကြီးများ နှင့် တွေ့သည်။ ။ နမ့်ပုံးပုံး ဘုန်းကြီးကျောင်းသွားပြီး ဆရာတော်ကို ကန်တော့သည်။ ။ ယခင်ကျွန်တော်နဲ့ ရင်းနှီးပြီး ဆရာတော် ဦးသူရိယကား ပျံတော်မူခဲ့ပြီး ယခုဆရာတော်က မကွေးဇာတိတဲ့။ ။

မဘိမ်းမြို့ကား နမ့်ပုံးပုံးနှင့် ဆက်သွားပြီး ပိုပြီးစည်ကားလာသည်။ ။

ယခင် မိမိနေခဲ့သည် နှင့်ကတော့ မတူတော့ပါ။ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရုံးမှာ လည်း ကုန်းခါး နမ့်ပုံးပုံးကြားက ကုန်းမြင့်ပေါ်တွင် ရောက်နေပြီ။ ကောင်းပါသည် ။

မဘိမ်းတွင် နေ့လယ်စာစားတော့ ယခင်ပါတီကောင်စီ လူကြီးများ က “မဘိမ်းက ထွက်သွားတဲ့ လူတွေထဲမှာ ဗိုလ်မှူးတစ်ယောက်ပဲ သတိ တရနဲ့ ပြန်လာတာ။ ဝမ်းသာတယ်ဗျာ” ဟု လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ပြောကြ၍ ကျေနပ်ရ၏။

မဘိမ်းမြို့ကို ကားတစ်ပတ် ပတ်ကာ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြော င်းပြောပြီး ပြန်ခဲ့၏။

ထိုနေ့ညက ညစာအား မိုးမိတ်ခရိုင် ရဲမှူးကြီး ဦးကျော်မင်းဟန်က ကျွေးသည် ။ သူက ကျွန်တော့်သမီးငယ် ခင်ပွန်း ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်ထင် နှင့် DSA-၃၈ တစ်ပတ်စဉ် တည်း ဖြစ်၏။ ဗျူဟာမှူးက သူတို့ ထက်တစ် ပတ်စော၏။ မြို့ခံမိတ်ဆွေများ ပါသဖြင့် စကားပြော၍ ကောင်းလှသည် ။ မိုးမိတ်တိုက်ပွဲအကြောင်း ပိုပြီး ဂဃနဏ သိခဲ့ရသည် ။ ဒါဆို ရေးလို့ ရပြီပေါ့။

နောက်တစ်နေ့မနက်တွင် မိုးမိတ်ဗျူဟာ ရိပ်သာမှာ ဗျူဟာမှူးနှင့်အ ဖွဲ့က မိမိအား လာရောက်နှုတ်ဆက် ဂါရဝပြုကြသဖြင့် ဝမ်းသာကြည် နူးရ၏။ ကိုယ်က သူတို့ ကို ဘာမှ မပေးနိုင်။ သူတို့ ကသာ ဟိုဟာပေး ဒီ ဟာပေး။ လက်ခံပြုစုစောင့်ရှောက်၊ သွားလိုရာ လိုက်ပို့ဖြင့် အားနာမိပါ သည် ။ ကျေးဇူးလည်း အထူးတင်ပါသည် ။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် Mission တစ်ခုတော့ ပြီးသွားပြီ။

စာတွေ စုစည်းပြီးတော့ ရေးမည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ နှစ်ဆန်းတွင် တော့ “မိုးမိတ်တိုက်ပွဲ” စာအုပ်ထွက်ပါမည်။ ကြော်ငြာထားသည့်

စာအုပ်ရေးပြီးသဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ်အပေါ် တာဝန်ကျေငြိဟု
ခံစားမိပါသည် ခင်ဗျား။

ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့ကြပါစေ

သောင်းဝေဦး

၄-၁၁-၂၀၁၆

*

မိုးမိတ်တိုက်ပွဲ နိဒါန်း

၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ အရှေ့မြောက်ဒေသ ဗကပတွေပေါ်လာတော့ ပထမနယ်စပ်စခန်းတွေတိုက်သည် ။ နယ်စပ်စခန်းတွေရသွားတော့ သူတို့ ဆရာတရုတ်ကြီးက-

“မင်းတို့ နယ်စပ်ကစခန်းလေးတွေရတာနဲ့ ကျေနပ်မနေနဲ့ မြို့တွေရအောင်တိုက်” ဟု ဩဝါဒပေးလာ၏။

မြို့တွေတိုက်နိုင်အောင် လိုတာမှန်သမျှ ပုံအောပြီး ကူညီတော့၏။ ယုတ်စွအဆုံး ဗကပခေါင်းဆောင်ကြီးတွေအတွက် မိန်းမက စရှာပေးတော့၏။ ဖြူဖြူမွေးမွေး ရေဆေးငါး ပေါက်ဖော်မများကို ပို့ပေးလေသည် ။

ဤတွင် အရှေ့မြောက်ဗကပများ ဂန္ဓာလရာဇ် အားကိုးဖြင့် မြို့သိမ်းတိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲကြ၏။

ပထမ ကွန်လုံ

နောက်တော့ မိုင်းယန်း၊ မိုင်းယောင်း၊ မိုးမိတ်၊ ဟိုပန်၊ ပန်လုံ စသည် တစ်မြို့ပြီးတစ်မြို့ တိုက်သည် ။

မိုင်းယောင်း ကျသွားသည် ။

မိုးမိတ် ကျသွားသည် ။

မိုင်းယောင်းက ၁၉၈၀ ခုနှစ်က အတိုက်ခံရတာ။ ဗကပလက်ထဲ ၂ ရက် ၃ ရက်ကြာမှ ပြန်ရသည်။ ။

မိုးမိတ်က ၁၉၇၇ ခုနှစ်က မနက်ကျပြီး ညနေပြန်သိမ်းနိုင်သည်။ ။ ကျသွားသည့်တပ်က ခလရ(၁၂) လွိုင်လင်က တပ်။ ပြန်တိုက်သည့် တပ်က ခလရ(၄)။ မန္တလေး ပုသိမ်ကြီးက၊ တပ်မှူးမှာ စာရေးဆရာကြီး မောင်ဆွေသက်အမည်ခံ ဗိုလ်မှူးကြီးညွန့်ဆွေဖြစ်သည်။ ။

သင်္ကြန်တွင်း မဏ္ဍပ်ထိုးပြီး ရှေ့တန်းပြန်တပ်ရင်း တစ်ရင်းလုံး ရေကစားရန်လုပ်နေဆဲ တာရှုနေဆဲ မန္တလေး ပုသိမ်ကြီးမှ ခလရ(၄) အား မိုးမိတ်ကို ပြန်တိုက်ခိုင်းသည်။ ။ မိုးမိတ်ကို တစ်ရင်းလုံး အပြင်းချီတက်ရသည်။ ။ ခလရ(၄) မိုးမိတ်ရောက်တော့ ဗကပတွေ မိုးမိတ်က ထွက်သွားကြပြီး နောက်ကအတင်းလိုက်ရာ လမ်းတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ ။ ဗကပများက ဟန့်စစ်ဆင်ကာ အရှေ့မြောက်သို့ ဆုတ်ခွာသွားကြတော့၏။

ဗကပများ သည် ၁၉၇၀ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၀ ခုနှစ်အတွင်း စစ်ရှိန်အလွန်တက်ပြီး တိုက်ကွက်တွေအများကြီး ဖော်ခဲ့၏။

၁၉၈၀ နောက်ပိုင်းတရုတ်ခေါင်းဆောင်ကြီးမော် ကွယ်လွန်၍ တိန့်ရှောင်ဖိန် တက်လာသောအခါ တိန့်က ဗမာကွန်မြူနစ်တွေကို အထောက်အပံ့လျှော့ချခဲ့၏။ ဟိုတုန်းက ဗမာကွန်မြူနစ်တွေက တိန့်ရှောင်ဖိန်ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသမားဆိုပြီး အပြင်းအထန် ရှုတ်ချခဲ့တာကိုး။ ဒါကို တရုတ်ခေါင်းဆောင်သစ် တိန့်က မမေ့ပါ။ သူ့စော်ကားသွားတဲ့ သူတွေ။ ဗမာကွန်မြူနစ်တွေ။ ဘာသာမဲ့ရုပ်ကြမ်း ဝါဒသမားတွေ။

၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ကား တရုတ်က အကူအညီအားလုံး ဖြတ်တောက်လိုက်ရာ ဗကပတွေ ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်နှင့် အိမ်မြှောင် အမြီးပြတ်ဖြစ်ကုန်

တော့၏။ မလုပ်တတ် မကိုင်တတ်နှင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ကြံရာမရဖြစ်ပြီး စီစီဝမ် တာပန်တိုက်ပွဲကြီး သွားတိုက်မိရာ ဖွတ်မရ ဓားမဆုံး ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ အစိုးရဆီက စီစီဝမ်တာပန်မရဘဲ သူတို့ ၏ မုန်း ပေါ်နှင့် ပန်ဆိုင်းကြူကုတ်။ မန်ဟီးရီးဒေသများအားလုံး အစိုးရက ပြန် သိမ်းသွားတော့၏။

သိပ်မကြာပါ။ နောက် သုံးနှစ်အကြာတွင် ဗကပ ဗဟို လုံးဝပြိုကွဲသွားပြီး ဗကပခေါင်းဆောင်တွေ တရုတ်ပြည်ထဲ ခြေလွတ်လ က်လွတ် ထွက်ပြေးကြရ၏။ တရုတ်ပြည်ထဲ၌ ဟိုမှာ ဒီမှာ တကွဲတပြားစီ နေကြရင်း ကွယ်လွန်သွားကြရ၏။ ဘသိန်းတင်၊ ကျော်ဇော စသည့် လူ သိထင်ရှားပုဂ္ဂိုလ်များ မရှိကြတော့ပါ။ ထားပါတော့ခင်ဗျာ။

ယခု ဤတိုက်ပွဲမှာ ဗကပတို့ အလွန်စစ်ရှိန်တက်နေသည့် ၁၉၇၇ ခု နှစ်က ဗကပ ဗဟိုစစ်ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင် ထွန်းလွင်နှင့် တပ်မဟာ(၂) တပ်မဟာမှူး ကျန်စီမြင့်တို့ ဦးစီးပြီး တိုက်သွားသည့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပါ၏။

ထုံးစံအတိုင်း အခြားမြို့သိမ်း တိုက်ပွဲစာအုပ်များကဲ့သို့ပင် ပထဝီဝင် အချက်အလက်များ ဖြင့် ဤတိုက်ပွဲအား စပါမည်ခင်ဗျာ။

*

အခန်း(၁)

မိုးမိတ်မြို့ သမိုင်းနှင့် ပထဝီဝင်အချက်အလက်များ
မိုးမိတ်သမိုင်းအကျဉ်း

မိုးမိတ်မြို့နယ်သည် မောကိုးပြည်ထောင်တွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး ရှေးစကား
အရ “ကျိုင်းဟု” အစ သာကီက မိုးမိတ်အစ ကျိုင်းဟု” က” ဟု ပြောဆို
လေ့ရှိကြပါသည်။ ။

ရှမ်းလူမျိုး သုဗုဟု မင်းသည် ရွှေလီမြစ်ဘေးရှိ ဗဟဲရွာအထက်နား
တွင် ကျိုင်းဟု မြို့ကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၀ သာသနာ
သက္ကရာဇ် ၅၀ အထိ ထိုဒေသကို အုပ်စိုးခဲ့၏။

၎င်း၏ သားတော်နှင့် ညီတော်တို့ အား မိုးမိတ်၊ မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊
မိုးဝင်း၊ ကောင်းစင်၊ ကောင်းတုံမြို့များအား အုပ်ချုပ်စေခဲ့ပါသည်။ ။

သားတော် ဆေဟု ဖ ခေါ် သို့ဟု ဘွားသည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၂၃၈ မြ
န်မာသက္ကရာဇ် ၆၀၀ ပြည့်တွင် မိုးမိတ်မြို့ကို တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ။

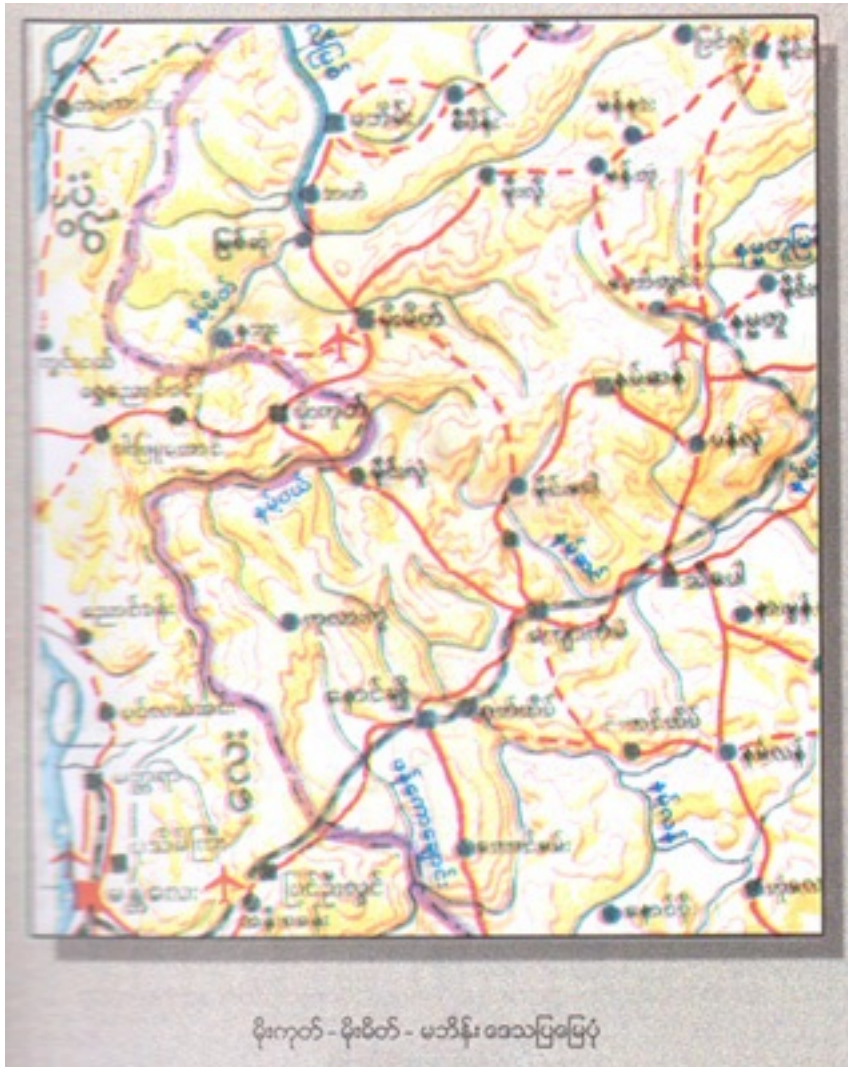
မိုးမိတ်မှာ ရှမ်းဘာသာဖြင့် မိန်းမိတ်မှ လာသည်။ ။

မိန်း = မြို့

မိတ် သို့မဟုတ် မစ် = သန်လျက် သို့မဟုတ် ဓါးမြှောင်

ထို့ကြောင့် မိုးမိတ်ကား သံလျက်ပုံ၊ ဓါးမြှောင်ပုံရှိသောမြို့ဟု အဓိပ္ပါ
ယ်ရပါသည်။ ။

နမ့်မိတ်ချောင်းနှင့် နမ့်မောင်းချောင်းဆုံရာ ဓါးမြောင်ပုံရှိသော နေရာတွင် တည်ထားသဖြင့် မိုးမိတ် ဟု လည်း ခေါ်ကြသည် ဆိုပြန်၏။

ဆေးဟုံ ဖက မြို့သစ်တည်ရန် သံလျက်ကို ကောင်းကင်ပစ်လိုက်ရာ ပြန်ကျလာသည့်နေရာကို မြို့တည်၍ မိုးမိတ်ဟု ခေါ်သည် ဟု လည်း

ပြောကြပြန်ပါသည်။ ။

အဆိုကတော့ အမျိုးမျိုးရှိပါ၏။

မင်းဆက် ၁၂၃ ဆက်မြောက် စပ်ခွန်ခန်းအူလက်ထက် ၁၈၈၅ ခုနှစ်၊ အင်္ဂလိပ်မြန်မာစစ်ပွဲ၌ မြန်မာတို့ စစ်ရှုံး၍ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၆ ခုနှစ်တွင် မင်းဆက်ပြတ်သွားခဲ့ပါသည်။ ။ ၁၂၆၈ ခုနှစ်၌ မိုးမိတ်စော်ဘွား စပ်ခင်မောင်သည် မိုးမိတ်၏ နောက်ဆုံးစော်ဘွားဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ။

မိုးမိတ်မြို့နယ်အား ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂၁)ရက် မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်းအမှတ် ၁၇၉ ဖြင့် မြို့မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ပြန်တမ်းအမှတ် ၁၈၀ ဖြင့် မြို့နယ်အဖြစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ။

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်တွင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ ၇၇/၂၀၁၄ ဖြင့် မိုးမိတ်အား မဘိမ်းမြို့နယ်နှင့်ပေါင်း၍ ခရိုင်အဖြစ် တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ။

*

ပထဝီဝင်အနေအထား

တည်နေရာနှင့် အကျယ်အဝန်း

မိုးမိတ်မြို့နယ်သည် မြောက်လတ္တီတွဒ် ၂၃ ဒီဂရီနှင့် ၂၄ ဒီဂရီအကြား ၊ အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၆ ဒီဂရီနှင့် ၉၇ ဒီဂရီအကြား တည်ရှိသည်။ ။ အကျယ်အဝန်းမှာ အရှေ့မှ အနောက်သို့ ၅၉ မိုင်နှင့် တောင်မှ မြောက်သို့ ၃၄ မိုင်ရှည်လျားပါသည်။ ။ စတုရန်းမိုင် ၂၀၀၀ ကျော်ကျယ်ဝန်း၏။

ဆက်စပ်မြို့နယ်များ အနေဖြင့်

အရှေ့ဘက်တွင် နမ့်မဆန်မြို့နယ်နှင့် မန်တုံမြို့နယ်

အနောက်ဘက်တွင် သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

တောင်ဘက်တွင် ကျောက်မဲမြို့နယ်နှင့် မိုင်းငေါ့ မြို့နယ်၊
မိုးကုတ်မြို့နယ်

မြောက်ဘက်တွင် မဘိမ်းမြို့နယ်

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

မိုးမိတ်မြို့နယ်သည် တောင်ကုန်းတောင်တန်းများ ဝန်းရံနေပြီး ဒယ်
အိုးပုံစံချိုင့်ဝှမ်းထဲတွင် တည်ရှိနေပါသည့် မြေပြန့်လွင်ပြင်ဖြစ်ပါသည်။ ။

မိုးမိတ်ချိုင့်ဝှမ်း၊ သို့မဟုတ် မိုးမိတ်ပြန့် သို့မဟုတ် မိုးမိတ်လွင်ပြင်
ဟု ခေါ်ကြ၏။

ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက်ပေ ၆၀၀ ခန့် အမြင့်တွင် တည်ရှိ၏
။

တောင်ဘက်ရှိ ကြေးနီတောင်ကြီးမှာ ပေ ၇၀၀၀ မြင့်၍
ကျန်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောင်များမှာ ပေ ၂၀၀၀၊ ၃၀၀၀ မှ သည် ပေ ၄၀၀
၀ ထိ ရှိကြ၏။

ရာသီဥတု

မိုးမိတ်မြို့နယ်သည် ပူအိုက်ခြောက်သွေ့သော ရာသီဥတု ဖြစ်၏။
အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ၃၈.၇ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံးမှာ ၉.၁ စင်တီဂရိ
တ် ဖြစ်၏။ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ လက်မ ၄၀ ခန့် ပျမ်းမျှဖြစ်ပါသည်။ ။ ရံဖ

နံရံခါတွင် အရှေ့မြောက်လေအေးများကြောင့် ဆောင်းတွင်းမိုးများ ရွာ
တတ်ပါသည်။ စာရေးသူ မိုးမိတ်ရောက်သည့် ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ
ဆောင်းတွင်းမိုး ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ခန့် ရွာသည် ကို ယခုအချိန်ထိ မှတ်မိ
နေပါသေးသည်။ အဲဒီတုန်းက အတော်အေးတယ်ဗျာ။

သဘာဝပေါက်ပင်များ

သဘာဝပေါက်ပင်များမှာ မုတ်သုန်သစ်တောများ တွင် ပေါက်တတ်
သည့် ကျွန်း၊ ပိတောက်၊ သမလန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ ထောက်ကြွံ၊ သစ်ယာ၊
အင်ကြင်း၊ ဖန်ခါး၊ နဲ၊ ယမနေ၊ ယင်းတိုက်၊ ပျဉ်းမ၊ သင်္ဂီ၊ သရက်၊ ဘင်ဂ၊
နှော၊ ရုံး၊ သပြေ၊ မျောက်ချော စသည့် အဖိုးတန်သစ်များ ပေါက်ရောက်
၍ အစိုးရသစ်ထုတ်လုပ်ရေး နယ်မြေဖြစ်ပါသည်။ ကြိုးဝိုင်းများ သတ်မှတ်
ထားပါသည်။

တောတောင်များမှာ အမြဲတမ်း စိမ်းစိုနေပါသည်။

တောင်ပေါ်သစ်တောနှင့် မုတ်သုန်သစ်တော ရောနှောလျက်ရှိပါသ
ည်။ သားကောင်များ ပေါများ ပြီး ဆင်၊ ပြောင်၊ စိုင်း၊ ဆတ်၊ ကျားစသော
တောကောင်ကြီးများ ၊ တောင်ဆိတ်နှင့် မျောက်အမျိုးမျိုး၊ ငှက်အမျိုးမျိုး
တို့ ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

နေထိုင်သည့်လူမျိုးများ

ရှမ်းလူမျိုးနှင့် ဗမာလူမျိုးများ အများ ဆုံးနေထိုင်ကြ၏။

ဒုတိယအများ ဆုံးမှာ လီဆူး၊ ပလောင်နှင့် ကချင်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြ
ပါသည်။ မြို့နယ်တစ်ခုလုံး လူဦးရေမှာ ၆သောင်းခန့်ရှိပါသည်။

အလုပ်အကိုင်

ဒေသခံများ အနေဖြင့် အဓိကလယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်သည် ။ တောင်ယာလုပ်ငန်း လုပ်ကြသည် ။ သစ်တောများ ဝန်းရံနေသဖြင့် သစ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ခြင်း၊ ထို့အပြင် ရွှေကျင်ခြင်း၊ လချေးတူးခြင်း၊ ကျောက်သံပတ္တမြားတူးခြင်း၊ စိန်တူးခြင်း၊ စသည် တို့ ဖြစ်၏။ ရွှေလီမြစ်ဘေးတွင် ကား တံငါလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးသူ အနည်းငယ်ရှိ၏။ အဓိကမှာ မိုးမိတ်ကွင်းတွင် စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းက အဓိကဖြစ်ပါသည် ။

လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေး

အဓိကမှာ ကားလမ်းဖြစ်ပါသည် ။ ကားလမ်းများမှာ

(က) မိုးမိတ် - မိုးကုတ် - မန္တလေးကားလမ်း

(ခ) မိုးမိတ် - မဘိမ်း - စီအူး - ဗန်းမော်လမ်း

(ဂ) မိုးမိတ် - မြစ်ဆုံ - မိုးလိုလမ်း

(ဃ) မိုးမိတ် - မိုင်းငေါ့ - ကျောက်မဲလမ်း တို့ ဖြစ်၏။

ယခုအခါ မိုးမိတ်မှ အနောက်ဘက် တွင်းငယ်ကားလမ်းပွင့်သွားပြီဖြစ်၍ တွင်းငယ်မှ တောင်ဘက် မန္တလေးအထိလည်းကောင်း၊ မြောက်ဘက် ရွှေကူ ဗန်းမော်အထိလည်းကောင်း၊ ကားများ သွားလာ၍ ရပြီ ဖြစ်၏။

မြစ်ကြောင်းလမ်းများ

အဓိကမြစ်ကြီးများမှာ -

ရွှေလီမြစ်

နမ့်မိတ်ချောင်း

နမ့်မောင်းချောင်းတို့ ရှိသော်လည်း ခရီးသည် များ ကောင်းစွာပို့
ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသဖြင့် ရေလမ်းမှာ ကောင်းစွာ အသုံးမပြုနိုင်ဘဲ
ကုန်းလမ်းကိုသာ အသုံးပြုကြရ၏။

ယခုအခါ ဆိုင်ကယ်များ တွင် ကျယ်စွာ အသုံးပြုနေကြသဖြင့် မိုးမိ
တ်မှ အရပ်ရှစ်မျက်နှာသို့ ဆိုင်ကယ်များ ဥဒဟိုသွားလာ၍ ရနေပြီဖြစ်ပါ
သည် ။

★